

Ulosottosääntelyn kehittäminen -työryhmä ja sen seurantaryhmä

Asettaminen Oikeusministeriö asettaa työryhmän valmistelemaan ehdotuksen ulosottosääntelyn kehittämiseksi.

Oikeusministeriö asettaa samalla seurantaryhmän seuraamaan ja arvioimaan työryhmän työtä.

Toimikausi 12.1.2024 – 31.1.2025

Tausta Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan tulojen ulosmittausta yksinkertaistetaan ja varojen kohdentamista ja muutostarpeita ulosotossa selvitetään. Velallisten käyttöön jäävien tulojen riittävydestä huolehditaan säilyttämällä ulosoton suojaosuus nykyisellä tasolla, kunnes jatkotoimista on päätetty. Suojaosuuden tasokorotuksen voimassaolon jatkamista koskeva laki ulosotto-kaaren 4 luvun 48 §:n muuttamisesta (1078/2023) annettiin 8.12.2023.

Oikeusministeriö on julkaissut 18.4.2023 Sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaus -työryhmän mietinnön (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-691-0>). Mietinnössä ehdotetaan tulojen ulosmittausta koskevien säännösten uudistamista sekä muutoksia sosiaaliturvaetuuksien ulosmitattavuuteen. Työryhmän ehdotuksen mukaan tulojen ulosmittauksen laskentasäännöt uudistettaisiin kokonaisuutena mietinnössä hahmotellun mallin mukaisesti. Mietinnössä jätetään vaikutusten kattavampi arviointi ja laskentasääntöjen yksityiskohtien tarkentaminen mietinnön jälkeisessä jatkotyössä tehtäväksi.

Työryhmän ehdotuksen mukaan sosiaaliturvaetuslajien vaikutusta ulosmittattavuuteen vähennetään siten, että ulosmittauskiellosta säädettäisiin vain niiden etuuksien osalta, jotka myönnetään eläke- tai sosiaalilainsäädännön nojalla määrättyyn tarkoitukseen. Muiden etuuksien ulosmittattavuus määräytyisi ainoastaan sillä perusteella, ylittääkö etuuden määrä suojaosuuden määrän.

Ulosottokaareen on eri yhteyksissä esitetty harkittavaksi muitakin muutoksia muun muassa koskien sääntelyä ulosottoon tehtyjen maksusuoritusten kohdentamisesta saatavan osille eli velan korolle, pääomalle ja kuluille. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on kiinnittänyt huomiota epäyhtenäiseen ulosottokäyttöön sen osalta, annetaanko kuolinpesän pesänselvitysveloille etusija suhteessa vainajan ulosottooperinnässä oleviin velkoihin, ja toimittanut asiaa koskevan ratkaisun tiedoksi oikeusministeriölle mahdollisten lainsäädännön muutostarpeiden arvioimiseksi.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on uudistaa tulojen ulosmittausta koskevat ulosottokaaren säännökset siten, että ulosmittauksen laskentasäännöt olisivat nykyistä yksinkertaisemmat ja ulosmittauksen määrä asetuisi kaikissa tuloluokissa oikeudenmukaiselle tasolle. Sosiaaliturvaetuksien ulosmittausta koskevaa sääntelyä on tarkoitus yksinkertaistaa ja varmistaa, että eri etuuslajeja ei kohdella ulosmittauksessa eri tavalla ilman hyväksyttävää perustetta.

Lisäksi hankkeessa on tavoitteena selvittää, olisiko ulosottokaaren muuttaminen muilta osin perusteltua ja onko mahdollisia muita säädösmuutoksia tarkoituksenmukaista valmistella tulojen ulosmittausta koskevan uudistuksen yhteydessä.

Tehtävä

Työryhmän tulee valmistella ehdotus tavoitteen toteuttamiseksi tarpeellisista ulosottokaaren ja muun lainsäädännön muutoksista. Säädösehdotus tulee laatia hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmän työn pohjana on Sosiaaliturvaetuksien ulosmittaus –työryhmän mietintö. Tulojen ulosmittauksen laskentasääntöjen osalta työryhmän on tarkasteltava muun muassa suojaosuuden euromäärää, elatuksen varassa olevien henkilöiden huomioon ottamisen tapaa ja euromäärää sekä ulosmittausprosentteja eri tulotasoilla. Työssä tulee niin ikään arvioida vapaakuukausia ja ulosmittauksen

määrän rajoittamista sekä elatusapuvelkojen perintää koskevien ulosottokaaren säännösten muutostarpeet.

Työryhmä voi kuulla tarpeellisiksi katsomiaan asiantuntijoita.

Seurantaryhmän tehtävänä on seurata ja arvioida työryhmän työtä säännöllisesti siten, että työryhmällä on työssään mahdollisuus harkintansa mukaan ottaa huomioon seurantaryhmässä esitetyt näkemykset.

Organisointi

Työryhmä

Puheenjohtaja

Hallitusneuvos Terhi Salmela, oikeusministeriö

Jäsenet

Erityisasiantuntija Sami Korhonen, oikeusministeriö

Hallitussihteeri Annika Juurikko, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Finanssineuvos Jukka Mattila, valtiovarainministeriö

Johtava hallintovouti Riina Tammenkoski, Ulosottolaitos, valtakunnanvoudin kanslia

Johtava kihlakunnanvoudi Janne Nyman, Ulosottolaitos, Länsi-Suomen laajan täytäntöönpanon toimintayksikkö

Erityisasiantuntija Sami Korhonen toimii myös työryhmän sihteerinä.

Seurantaryhmä

Puheenjohtaja

Osastopäällikkö, ylijohdaja Antti Leinonen, oikeusministeriö

Jäsenet

Yksikön päällikkö Merja Muilu, oikeusministeriö

Johtava asiantuntija Miia Kannisto, Akava ry

Asiantuntija Santeri Suominen, Elinkeinoelämän keskusliitto ry

Vanhusasiamies Irene Vuorisalo, Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry

Johtava lakimies Antti Laitila, Finanssiala ry

Juristi Mari Jaakkola, Kansaneläkelaitos
 Vaikuttamistyön päällikkö Tiina Vyyryläinen, Kuluttajaliitto ry
 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtaja Tapio Maakanen, Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
 Johtaja Minna Ahtiainen, STTK ry
 Päälakimies Timo Koskinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
 Compliance Officer/Juristi Maija Karskela, Suomen Perimistoimistojen Liitto r.y.
 Professori Heikki Hiilamo, Suomen velalliset ry
 Lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät ry
 Johtaja Minna Backman, Takuusäätiö sr
 Laskutus- ja perintäpäällikkö Janne Tammi, Työeläkevakuuttajat TELA ry
 Hankevastaava Ritva Kurkinen, Työttömien Keskusjärjestö ry
 Valtakunnanvouti Veikko Minkkinen, Ulosottolaitos
 Johtava veroasiantuntija Seija Kareinen, Verohallinto
 Professori Tuula Linna, Helsingin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta
 Yliopistonlehtori Anssi Kärki, Lapin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta

Sihteeri

Eriyisiasiantuntija Sami Korhonen, oikeusministeriö

Seurantaryhmän jäsenten lisäksi työryhmän puheenjohtaja ja jäsenet voivat osallistua seurantaryhmän kokouksiin.

Kustannukset

Työryhmän ja seurantaryhmän menot maksetaan momentilta 25.01.01.

Työryhmä ja seurantaryhmä hoitavat tehtävänsä virkatyönä. Työryhmän ja seurantaryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkioita eikä kulukorvauksia.

Kansliapäällikkö

Pekka Timonen

Hallitusneuvos

Anne Hallavainio

Jakelu

Työryhmän ja seurantaryhmän puheenjohtajat, jäsenet ja sihteeri

Tiedoksi

Akava ry

Elinkeinoelämän keskusliitto ry

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
Finanssiala ry
Kansaneläkelaitos
Kuluttajaliitto ry
Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Sosiaali- ja terveysministeriö
STTK ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Perimistoimistojen Liitto r.y.
Suomen velalliset ry
Suomen Yrittäjät ry
Takuusäätiö sr
Työeläkevakuuttajat TELA ry
Työttömien Keskusjärjestö ry
Ulosottolaitos
Valtiovarainministeriö
Verohallinto
Professori Tuula Linna, Helsingin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta
Yliopistonlehtori Anssi Kärki, Lapin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta

VN/26600/2023-OM-20

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: